

Jak Abraham odpovídá na Boží zavolání? Dokázal/a bych jednat podobně? Zaslých/a jsem někdy Boží volání? Odpověděl/a jsem na toto volání?

Bůh nezádá oběti ani utrpení, i v těžkých chvílích je nám nablízku a chce, abychom mu důvěřovali. Vybaví se mi nějaká událost, kdy jsem „neviděl/a na další krok“ a bylo nutné svěřit se druhému do rukou? Zklamal někdo moji důvěru? Mám pocit, že Bůh někdy „zklamal“ moji důvěru? Jak jsem na tom já s důvěrou k druhým lidem, k Bohu? Mohou také mně lidé důvěřovat?

Odpověď na Boží volání Abrahám

Z PÍSMĀ SVATĚHO

Bůh volá Abrahama (Gn 12,1-7)

Hospodin řekl Abramovi: „Vydí ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. Udělám z tebe veliký národ a požehnám ti, oslavím tvé jméno a budeš pramenem požehnání. [...] Abram se vydal na cestu, jak mu řekl Hospodin, a s ním šel i Lot. Když Abram vyšel z Charánu, bylo

mu sedmdesát pět let. Vzal s sebou svou ženu Sáráj, svého synovce Lota, všechny majetek, který měli, a všechnu čeleď, kterou získali v Charánu, a dali se na cestu do země Kanaán. Když přišli do země Kanaán, [...] Hospodin se zjevil Abramovi a řekl: „Tvému potomstvu dám tuto zemi!“

Obětování Izáka (Gn 22,1-13)

Po oněch událostech Bůh zkoušel Abraháma a řekl mu: „Abraháme!“ Odpověděl: „Tady jsem.“ Bůh pravil: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria a obětuj ho tam jako celopal na jedné z hor, kterou ti označím.“ Abrahám vstal časně z rána, osedlal osla, vzal s sebou dva své služebníky a syna Izáka. Naštípal dříví pro celopal a vypravil se na místo, které mu Bůh jmenoval. [...] Pak vztáhl Abrahám ruku a vzal

nůž, aby zabil svého syna. Ale Hospodinův anděl na něho zavolal z nebe: „Abraháme, Abraháme!“ Ten se ozval: „Tady jsem!“ Anděl řekl: „Nevztahuj svou ruku na chlapce a nic mu nedělej, neboť nyní vím, že se bojíš Boha, když mi neodpiráš svého syna, svého jediného syna.“ Abrahám pozdvihl své oči, a hle za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Abrahám šel, vzal ho a obětoval jako celopal místo svého syna.

Text o obětování Izáka v nás může vyvolat obrovský šok. Že by Bůh chtěl vzít Abrahámovi to nejcennější, jeho tolik vytouženého syna, nebo že by dokonce žádal smrt? Právě

naopak, Abrahám žil mezi národy, jejichž bohové žádali lidské oběti, ale Bůh ukazuje, že toto nechce. Zkouší ho však, zda mu důvěřuje. Abrahám věří a ve zkoušce obstojí.

Další tip ke čtení: Bůh slibuje Abrahámovi hojné potomstvo (Gn 15,1-6); Bůh dává Abramovi a Sáráj nové jméno (Gn 17,1-16)

Abrahám se původně jmenoval Abram. Bůh mu však změnil život a na znamení toho mu dal i nové jméno, stejně tak jako jeho manželce Sáráj. Abrahám je člověk, který důvěřuje Bohu, má odvahu opustit své jistoty, otevřít se novým situacím a nechat se Bohem vést. Veden Božím hlasem odchází se svými lidmi do neznámé země. Bůh mu slibuje četné potomstvo navzdory tomu, že je už starý, a on Bohu důvěřuje. V Bibli se o něm dočteme, že „ačkoliv už nebylo naděje, on přece doufal“ (Řím 4,18). Bůh své sliby plní a Sára porodí Abrahámovi syna Izáka. Příběh je samozřejmě složitější, ani oni se nedokázali vždy spolehnout

na Boha, mnohé situace řešili pouze svými silami a důvěře se museli postupně učit. Abrahám ale nakonec obstojí v obrovské zkoušce, když má obětovat svého syna Izáka. (Ten se stává předobrazem Ježíše Krista, který se za nás obětuje.)

Co můžeme říct o víře?

Víra není iracionální, tj. nejde proti rozumu. Svatý Tomáš Akvinský řekl: „Nikdy bych nevěřil, kdybych nebyl poznal, že věřit je rozumné.“

Víra je Boží dar. Člověk si ji nemůže vynutit, získat vlastními silami, ale může o ni Boha prosit.

Víra je svobodnou odpovědí na Boží pozvání. Vyžaduje, aby člověk rozumem i vůlí přijal Boží zjevení, tedy to, co nám Bůh o sobě odhaluje.

Abrahám je nazýván praotcem věřících: všichni, kteří ho následují ve víře, patří do jeho rodiny. Stal se tak otcem velikého národa, jak mu Bůh slíbil. Následovat Boží volání vyžaduje často odvahu, krok do neznáma. Příběh o Abrahámovi nás však učí, že Bohu můžeme za všech okolností důvěřovat a můžeme se s ním odvážít pustit do velikých věcí.

HLAS CÍRKVE

“ Touhu poznat pravdu a nakonec poznat Boha samého vložil do lidského srdce Bůh. (sv. Jan Pavel II, 1920-2005)

K ZAMYŠLENÍ

Unavený – požitkář – nadšenec

Představme si skupinu výletníků, kteří vyrazili na cestu, aby zdolali obtížný vrchol, a podívejme se za nimi několik hodin poté, co vyrazili. Dá se předpokládat, že mužstvo v tuto chvíli můžeme rozdělit na tři rozdílné skupiny. Jedni litují, že opustili přístřeší. Únava a nebezpečí se jim zdají být v nepoměru ke zdárnému výstupu. Rozhodnou se, že se vrátí. Druhé nemrzí, že se na cestu vydali. Slunce svítí a je nádherný výhled. Ale k čemu stoupat ještě výš? Není lepší užít si hor tam,

kde jsou, uprostřed louky nebo lesa? A lehnou si do trávy nebo se toulají okolím v očekávání příjemné chvíle pikniku. Ostatní, zbývající, praví alpinisté, nespouštějí oči z vrcholků, na které, jak si předsevzali, chtějí vylézt. Vyrázejí znovu.

Unavený – požitkář – nadšenec. Tři lidské typy, které každý z nás v zárodku nese v hlubinách svého já a na které se fakticky odjakživa lidstvo kolem nás dělí.

(Teilhard de Chardin, 1881-1955)

Na každé cestě, i na cestě víry, se pravděpodobně dostaví chvíle únavy nebo nechuti pokračovat dál. Bůh člověka zve na cestu, často velmi dobrodružnou, ujišťuje ho však, že ho bude chránit a nikdy ho nepustí. Stojí za to vydat se s ním na

neprozkoumané cesty. Za co bych chtěl/a Bohu v tuto chvíli poděkovat?

MODLITBA

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout. Občerstvuje mou duši. Vede mě po správných cestách pro svoje jméno. I kdybych šel temnotou rokle, nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. Tvůj kyj a tvá hůl, ty jsou má útěcha. Prostíráš pro mě stůl před zraky mých nepřátel, hlavu mi mažeš olejem, má číse přetéká. Štěstí a přízeň mě provázejí po všechny dny mého života, přebývat smím v Hospodinově domě na dlouhé, předlouhé časy.

(Žl 23)

Cesta ke svobodě – Mojžíš

Z PÍSMÁ SVATÉHO

Přechod přes Rudé moře (Ex 14, 9-31)

Egyptané – všichni koně, faraonovy vozy, jeho jezdci a vojsko – je (Izraelity) pronásledovali a dostihli je v táboře u moře u Pihachirotu před Bál Safonem. Když se farao přiblížil, synové Izraele se podívali, a hle – Egyptané táhnou za nimi. Velmi se báli a křičeli k Hospodinu. Řekli Mojžíšovi: „Copak nebylo v Egyptě místo k pohřbení, že jsi nás vzal umřít na poušť? Cos nám to udělal, že jsi nás vyvedl z Egypta? Copak jsme ti neřekli už v Egyptě: ‚Dej nám pokoj! Chceme otročit Egyptanům, neboť je pro nás lépe jim otročit než umřít na poušti!‘“ Mojžíš řekl lidu: „Nebojte se, vzmuzte se, a uvidíte záchranu od Hospodina, kterou vám dnes připraví. Egyptany, které dnes vidíte, už nevidíte navěky. Hospodin bude bojovat za vás a vy budete jen mlčky přihlížet.“ Hospodin řekl Mojžíšovi: „Co ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál! A ty zdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozděl ho, aby synové Izraele mohli jít středem moře po souši. [...] Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře

a Hospodin hnal moře prudkým žhavým větrem po celou noc zpět a moře vysušil. Vody se rozdělily a voda stála jako zeď po pravici i po levici, takže synové Izraele šli středem moře po souši. Egyptané je následovali. Všichni faraonovi koně, jeho vozy a jezdci šli za nimi středem moře. [...] Hospodin nařídil Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku nad moře, aby se vody vrátily na Egyptany, na jejich vozy i jezdce!“ Když tedy Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo časné zrána na své původní místo. Egyptané prchali proti němu a Hospodin je vrhl doprostřed moře. Vody se valily nazpět a zaplavily vozy i jezdce a celé faraonovo vojsko, které se hnalo za nimi do moře; a nezbyl z nich ani jeden. Synové Izraele však prošli středem moře po souši a voda jim stála jako zeď po pravici i po levici. Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům.

Josef byl svými bratry prodán do egyptského otroctví, protože na něj zárlili a chtěli se ho zbavit. Faraon si ale po čase všiml Josefových schopností a vzdělání a vybral si ho za správce své země. Byla to dobrá volba, protože tento muž zachránil Egypt před obrovským hladomorem. Veliký hlad udeřil i na Josefovou rodnou zemi – Kanaán. Josefovi bratři se proto vydali pro potraviny do Egypta, kde jich díky Josefovi bylo stále dostatek. Zde se setkávají s Josefem, který se jim po čase dává poznat, odpouští jim a ujímá se jich i svého otce Jákoba. Tak se Josefova rodina zabydluje v Egyptě.

Na Josefovy zásluhy se po jeho smrti postupně zapomínalo, počet Izraelitů rychle rostl a jejich postavení se výrazně zhoršovalo. Stali se faraonovými otroky a museli velmi tvrdě pracovat. Faraon v nich navíc viděl hrozbu, vydal proto nařízení, že každý narozený izraelský chlapec musí být vhozen do Nilu. Bůh však viděl, jak Izraelité trpí, a připravoval pro ně záchranu prostřednictvím Mojžíše.

Když se Mojžíš narodil, jeho matka ho chtěla zachránit. Vložila ho do košíku a poslala po Nilu, kde ho zahlédla faraonova dcera. Ta se ho ujala.

Jednou, když Mojžíš pásł svá stáda, oslovil ho Bůh z hořícího keře a dal mu speciální posláni – vyvést Izraelity z Egypta. Bůh Mojžíšovi také zjevuje své jméno, říká: „Já jsem, který jsem!“ (Ex 3,14) A vyzval Mojžíše, aby řekl Izraelům: „Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův, posílá mě k vám!“ Odhaluje se jako Bůh, kterému na nás záleží a který nás ujišťuje o své blízkosti.

Mojžíš se nejprve bojí přijmout úkol od Boha a vymlouvá se: Kdo jsem já? Nemám na to. Lidé mi neuvěří, že mě posíláš! Nejsem člověk výmluvný! Ale Bůh ho ujišťuje, že bude s ním, a dává mu tři znamení, která mají lid přesvědčit, že se Mojžíš opravdu setkal s Bohem, který pro ně připravuje záchranu.

Faraon však nechce za žádnou cenu Izraelity propustit, proto Bůh na Egypt

„sesílá“ deset egyptských ran. Ty ukazují faraonovi moc izraelského Boha. Po poslední ráně, kdy je zabit každý prvorozený potomek a dobytek, faraon Izraelity propouští. Nehodlá se však s jejich propuštěním jen tak smířit a dává rozkaz svým vojskům, aby je pronásledovala. Hospodinovým

zásahem Izraelité uniknou a bezpečně přecházejí Rudým mořem. Než se však dostanou do země, kterou Bůh přislíbil jejich předkům, stráví pro svou neposlušnost ještě 40 let na poušti. Je to období jejich výchovy a přípravy. Tyto události jsou zaznamenány v biblické knize Exodus.

Vyvedením Izraelitů z Egypta Boží záchranná akce nekončí. Bůh nikdy neopouští člověka, který se od něho odvrátil.

Záchrana Izraelitů se stala předobrazem spásy člověka od všeho zotročení, ponížení, zla a smrti. Starozákonní předobrazy a proroctví o spáse došly svého naplnění v Ježíši Kristu, jehož jméno v hebrejštině znamená: „Bůh zachraňuje, Bůh je spása“.

HLAS CÍRKVE

Boží lid nezřídka nechtěl hledět kupředu, ke spáse, nýbrž vrátit se zpět. Stěžovali si a příkrásleně vzpomínali na život strávený v Egyptě, kde měli dostatek masa a cibule. V obtížných chvílích se Božím lidu zachtělo návratu, a připravil se tak o svobodu. Je totiž pravda, že jídlo tam bylo dobré, ale jedlo se v otroctví. I my máme ve chvílích zkoušky pokušení dívat se zpět.

(papež František)

Člověk, který se odevzdá do Božích rukou, nestává se Boží loutkou, není z něho nudná a přizpůsobená bytost; nepřichází totiž o svou svobodu. Jedině člověk, který se zcela odevzdá Bohu, nalézá skutečnou svobodu. Člověk, který se obrací k Bohu, se neumenšuje, ale je větší, protože skrze Boha a společně s ním roste, stává se božským, stává se skutečně sebou samým.

(Benedikt XVI.)

K ZAMYŠLENÍ

Bůh počítá s každým

Pro Boha nejsou naše nedokonalosti překážkou. Bůh svěřuje veliké plány často právě lidem na první pohled nedokonalým. Důležitá je Boží pomoc a naše ochota. Neschopnost nevadí. Bůh dovede krásně psát i na křivých rádcích našeho života. Ani známé biblické postavy neměly snadnou výchozí pozici.

Papež František zdůrazňuje: „Ježíš tě chce takového, jaký jsi, stejně jako si vyvolil svoje přátele takové, jakými byli, i s jejich defekty, s jejich snahou se změnit... A tak miluje tebe. Nemusíš se příkrášlovat, nýbrž ukázat se Ježíši takový, jaký jsi, aby ti mohl pomoci dělat v životě pokroky.“

Chyba překladatele

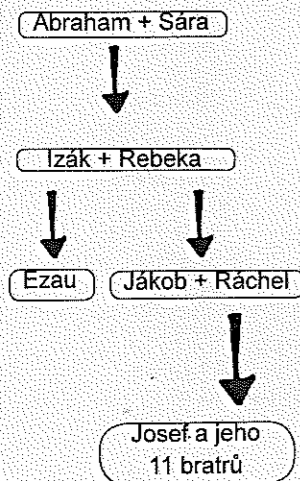
Jedno z nejznámějších uměleckých vypočtení Mojžíše pochází od Michelangela. Podivné je, že Mojžíš je zde vyobrazen s rohy. Není to však jediný případ, kdy je Mojžíš takto zachycen. Toto vyobrazení vzniklo pravděpodobně kvůli chybnému překladu z hebrejštiny do latiny. Slovíčka mít rohy a zářit jsou v hebrejštině téměř identická. A tak místo překladu, že Mojžíšova tvář zářila od rozhovoru s Hospodinem, najdeme v první latinské Bibli (Vulgátě), že Mojžíšova tvář byla rohatá. Toto zřejmě vedlo Michelangela a další umělce k tomu, že umísťovali na Mojžíšovu hlavu dva rohy.

Proč čteme starozákonní příběhy ještě dnes? Mohou se i dnes nějak dotýkat našeho života?

Proč Izraelité reptají na Mojžíše, který je ve skutečnosti vede z otroctví ke svobodě? Může nesvoboda nebo nemoc přinášet člověku také nějaké výhody?

Nastávají také v mém životě situace, kdy bych chtěl/a, aby Bůh zasáhl do mého života?

Jak mám tendenci reagovat, když se objeví nějaký problém? Jak jsem na tom s vytrvalostí? Dokáži se vzdát nějakého potěšení, abych později dosáhl/a většího štěstí?

MODLITBA

Otče, vydávám se na cestu hledání. Ale ty, můj Bože, bdi nad mými kroky a ukazuj mi směr.

(sv. Augustin, 354-430)

Plán dějin spásy se uskutečňuje i dnes, vzhledem k Ježíšovu druhému příchodu na konci časů. Každý z nás jsme tohoto plánu součástí, záleží jen na nás, zda chceme s Bohem spolupracovat. I my jsme povoláni jako Abrahám, Mojžíš, Maria... Nevymlouvám se Bohu často také na svoji „neschopnost“?

Ježíš – pravý Bůh i pravý člověk

Z PÍSMĀ SVATĚHO

Zvěstování (Lk 1,26-38)

V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida,

bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“ Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!“ Anděl jí odpověděl: „Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíni! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!“ A anděl od ní odešel.

Příchod mudrců (Mt 2,1-6)

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.“ Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona

z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: „V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: A ty, Betlémě v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.“

Další významné události okolo Ježíšova narození a dětství: Narození Ježíše v Betlémě (Lk 2,1-21), Útěk Svaté Rodiny do Egypta (Mt 2,13-20)

Křesťanství je založeno na víře, že Ježíš je Boží Syn a Spasitel. O Ježíši hovoří především evangelia. Slovo evangelium můžeme přeložit jako dobrá zpráva. Najdeme zde totiž radostné poselství o tom, že Ježíš, Boží Syn, se stal člověkem a přinesl nám spásu, tj. záchranu od věčné smrti pro každého člověka.

Ježíš je pravý člověk. Nic nezměnilo světové dějiny a podobu světa tak, jako příchod Ježíše Krista na svět. Ježíš je historicky doložitelná postava a zmiňují se o něm i některé mimokřesťanské prameny. Ve svých dílech ho zmiňují např. Tacitus nebo Josef Flavius. Ježíš se narodil krátce před smrtí Heroda Velikého, uvádí se nejpravděpodobněji rok 6 př. Kr., jeho smrt se stanovuje k roku 30/33 po Kr., přesné datum ale stanovit nelze. Narodil se v judském Betlémě, jeho matkou byla Maria, adoptivním otcem (pěstounem) Josef, který byl povoláním

tesař a pocházel ze slavného rodu krále Davida. Bůh si pro narození Mesiáše vybral židovský národ. Ježíš byl tedy také Žid, znal židovské zvyky a dodržoval je. Svě dětství a mládí strávil v malé vesničce Nazaret, kde vedli Maria, Josef a Ježíš (Svatá Rodina) běžný život. Většinu života prožil Ježíš ve skrytosti a jeho veřejné působení zaplňují asi jen tři poslední roky jeho života. Ježíš jako člověk přišel do zcela konkrétní doby, prostředí a vztahů.

Ježíš je pravý Bůh. Na mnoha místech Bible nacházíme toto propojení Ježíše a Boha Otce. (Ježíš sám o sobě říká, že je s Bohem jedno a kdo vidí jeho, vidí Otce; při Ježíšově křtu se ozývá z nebe Boží hlas: „To je můj milovaný Syn“; skutečnost Ježíšova božství vychází plně najevo při Ježíšově zmrtvýchvstání.)

Bůh na sebe v Ježíši přijímá lidské tělo a lidství do té míry, že se stává plně člověkem; toto nazýváme vtělení. Ve Starém zákoně příchod Mesiáše

předvídali proroci. Bezprostředně ukazuje na Ježíše Krista jako na Mesiáše Jan Křtitel.

Ježíš je pravý Bůh, ale je i pravý člověk. Vidíme ho, jak je vystaven nejrůznějším radostným i smutným situacím každodenního života. Stejně jako my zažíval hlad, žízeň, únavu, bolest... Byl bezesporu neobyčejnou osobností, dokázal zaujmout svými slovy i chováním, vzbudit údiv, nadšení, ale i šokovat a „pohoršovat“. Byl něžný i náročný, laskavý i silný a zásadový zároveň, chytrý i zcela nekomplikovaný, projevoval autoritu, ale byl i pokorný a sloužil druhým lidem, byl výřečný, ale často také pobýval v tichu a samotě, postil se, žil asketickým životem, ale uměl se i pořádně radovat a oslavovat. Jeho poslání je však nadčasové. Je skutečným Božím Synem a oním Spasitelem, který byl předpovězen proroky. Jeho poslání nadále pokračuje v církvi, kterou založil.

HLAS CÍRKVE

“ To, že nekonečno Boha na sebe vzalo omezenost našeho lidského údělu, to že blaženost na sebe vzala smrtelný smutek i naši země, to že život na sebe vzal smrt, to je ta nejnepravděpodobnější pravda [...] Narození tohoto dítěte všechno změnilo [...] V Ježíši Kristu řekl Bůh své poslední slovo světu, nejkrásnější, nejhlubší slovo: Světe, miluji tě! Člověče, miluji tě!

(Karl Rahner 1904-1984)

Stal se tím, čím jsme my, aby z nás mohl udělat to, čím je on.

(sv. Atanáš, kol. 298-373)

Bůh je tak veliký, že se dokáže umenšit. Bůh je tak mocný, že dokáže být bezbranný a přichází k nám jako bezmocné děťátko, abychom ho dokázali milovat.

(Benedikt XVI.)

K ZAMYŠLENÍ

Kdo je pro mě Ježíš?

Když si přečteme různé knihy o Ježíši, můžeme ho vnímat jako politického revolucionáře, proroka, rabína, kouzelníka, dokonce i jako vůdce sekty zasvěcené halucinogenním houbám. Podíváme-li se ale na Ježíše očima víry a evangelia, vidíme někoho jiného. Vidíme muže, který je podle evangelisty Jana „cesta, pravda a život“. Právě toto svědectví, které o sobě sám Ježíš říká, mě oslovuje nejsilněji. Je to nabídka vydat se na cestu, jít v pravdě za pravdou a prožít to naplno. Právě proto jsem si tento citát vybral jako své biskupské heslo.

(Pavel Konzbul, pomocný biskup brněnský)

Ježíš Kristus je pro mne především Emmanuel, tedy „Bůh s námi“. Jeho příběh je pro mě základem pro víru a naději, že vznešené a povznášející pravdy o Bohu nejsou pouhou berličkou pro slabé, ale že prošly radikálním zátěžovým testem v konfrontaci se zlem a lhostejností. On je tím, kdo se dle svědectví evangelii dokáže orientovat na konkrétní ženu či konkrétního muže, a to nikoliv na základě morálního apelu, ale je motivován skutečnou a prožívanou láskou k člověku. On je ten, komu věřím v upřímnost takového vztahu. A prožil jsem, že tímto konkrétním člověkem jsem pro něj i já. A on je ten, kdo svrchovanost takového vztahu pro mě potvrdil svým zmrtvýchvstáním, a tak moji touhu po lásce, jež by byla schopna překročit horizont tohoto světa, vytrhl z naivně nasládlého prostoru utopie.

(Tomáš Holub, biskup plzeňský)
Zdroj: Katolický týdeník.

Kde a do jakého prostředí se narodil Ježíš Kristus? Komu a jakým způsobem byla zpráva o Ježíšově narození nejprve oznámena? (Lk 2,1-21)
Jak na mě působí skutečnost, že Bůh se dal lidem jako bezbranný a zranitelné dítě.

MODLITBA

Pane, ať ti dnes naslouchám, ať na tebe myslím a ať dbám o tvé bližní. Dej mi znát, že je někdo vedle mne ztrápený, že je někdo smutný, že někoho něco tíží. Dej, ať pomáhám tomu, kdo je osamělý, tomu, kdo je vyloučený, tomu, kdo stojí stranou.

(Anselm Grün, Moje modlitební kniha, KNA, 2011)

Ježíšovi učedníci se diví Ježíšovým činům a ptají se: Kdo to jen je? Odkud pochází ta mimořádná autorita a svoboda? Lidé v Ježíšově době měli určitou představu, jaký Mesiáš bude, a Ježíš jí nenaplňoval. Dráždilo je také, že o něm věděli, odkud pochází, kdo jsou jeho rodiče, mnozí ho znali od dětství. Kdybych měl/a někomu odpovědět, co pro mě Ježíš znamená, jaká slova bych použil/a?

Ježíšovo učení

Z PÍSMĀ SVATĚHO

Dům na skále (Mt 7,24-29)

„Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – ale nezřítíl se, protože měl základy na skále. Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošetilému muži,

kteřý si postavil dům na písku. Spadl déšť, přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – i zřítíl se a jeho pád byl veliký.“ Když Ježíš skončil tyto řeči, žasly zástupy nad jeho učením. Učil je totiž jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich učitelé Zákona.

Blahoslavenství (Mt 5,1-12)

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět

Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu. Tak přece pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.“

Kdo je Ježíš, jak jednal a co učil, poznáváme především z evangelií. Ježíš je Božím Synem a Mesiášem, kterého Bůh lidem poslal, aby navzdory svým hříchům mohli nalézt cestu k trvalému společenství s Bohem v nebi. Ježíš přináší poselství o nekonečné Boží lásce k nám. Navíc zcela konkrétními skutky ukazuje, jak se Bůh o člověka zajímá a jak obrovská hodnota člověka je. Ježíš také učí, jak vytvářet důvěrný vztah s Bohem a jak ho uchovat. Stručně shrnuto slovy evangelisty Marka: Ježíš přišel do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obratě se a věřte evangeliu.“ (Mk 1,15) To, že je Mesiáš, o sobě Ježíš veřejně neprohlášoval, sdělil to pouze svým nejbližším učedníkům. Vypovídaly o tom ale jeho skutky: „Slepi vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst.“ (Mt 11,5)

Pro lepší pochopení evangelijních textů je třeba mít na paměti, že Ježíš často používá různá podobenství, obrazy, přirovnání a nadsázky (viz např. vyprávění o tom, že je třeba

ba vyloupnout oko, které nás svádí). Podobenství představují osvědčenou vyučovací metodu, která má za úkol pomocí krátkého příběhu sdělit jednoduchým způsobem morální či duchovní pravdu. Ježíš používá prostě a posluchačům známé obrazy z běžného života, aby jim přiblížil své poselství. Látku pro podobenství čerpá např. z přírody, ze známých zvyků a obyčejů, z činností každodenního života. Chce lidem přiblížit Boha, naučit je, aby Bohu důvěřovali, a ukázat jim, jak se k sobě mají navzájem chovat.

Ne všichni Ježíšovo učení přijímali, někteří ho měli za blázna nebo dokonce za posedlého. Dostával se také do konfliktu s náboženskými vůdci, když např. útočil na jejich přetvářku.

Začátek Ježíšova Horského kázání (Mt 5-7) představují blahoslavenství (z lat. beatitudo = štěstí, blaženost). Bůh vložil do člověka obrovskou touhu po štěstí, kterou může konečně naplnit jedině on sám. Blahoslavení jsou ti, kteří jsou nebo budou naplněni Boží radostí, i když se na první pohled může zdát, že tito lidé ztroskotali.

Často se snažíme dospět ke štěstí

vlastními silami a bez Boha. Také mnohé ideologie slibují ráj na zemi, aniž by počítaly s tím, že dokonalé

štěstí dává pouze Bůh, a paradoxně tak obvykle hlásají opak toho, co nabízí Ježíšova blahoslavenství.

Ježíše si přicházely poslechnout davy lidí. O jeho učení se mluvilo široko daleko se zaujetím a úctou, ale i s nepochopením. Dočteme se, že lidé často žasli nad jeho učením. Bylo v mnohém zcela nové. Jednou z velkých Ježíšových řečí je Horské kázání, ve kterém nalezneme mj. osmero blahoslavenství. Je přirozené, že člověk touží po štěstí, v blahoslavenstvích nám ale Ježíš ukazuje, že skutečné štěstí nalezneme, když budeme následovat jeho životní styl a když mu budeme důvěřovat. Ježíš zdůrazňuje, že bohatství, moc ani úspěch nám trvalou radost nezajistí, naopak vyzdvihuje život ve skromnosti, tichosti, oceňuje ty, kteří hledají spravedlnost, mají milosrdné a čisté srdce a šíří kolem sebe pokoj. Dokonce se nemáme zaleknout ani pronásledování pro víru, protože odměnou nám bude nebeské království. Takoví lidé jsou blahoslavení, tj. prohlášení za šťastné v Bohu.

Ježíš přibližuje lidem své poselství také prostřednictvím nejrůznějších podobenství. Bylo by zbytečné nad nimi jen teoreticky přemítat a nebýt ochotný vztáhnout je na svůj vlastní život.

Ježíš a jeho učení zvou k životu s Bohem. Je na každém člověku, jak na toto pozvání odpoví.

HLAS CÍRKVE

“ Bůh chce, abychom byli šťastní. Kde však hledat pramen této naděje? Ten spočívá ve společenství s Bohem, který přebývá v hloubi duše každého člověka.

(Roger Schutz, 1915-2005)

Blahoslavenství jsou programem, „občanským průkazem“ křesťana.

(papež František)

K ZAMYŠLENÍ

I v našem životě a kolem nás nalezneme jistě mnoho situací, za kterými se skrývá hlubší pravda a které nás inspirují k obecnějším závěrům. Můžeme pozorovat fungování obyčejných předmětů, život v přírodě, učít se být citlivými k situacím všedního dne a postupně hledat paralelu s naším životem a naší osobou. Napadá mě nějaké podobenství z mého života? Něco, co se mi přihodilo a vneslo na situaci nový pohled? Dokonce i obyčejná tužka může dát vzniknout modernímu podobenství.

Podobenství o tužce

Vynálezce tužky oslovil svůj dokončený výrobek takto: „Musíš si zapamatovat čtyři věci: Zprvu, tvoje dobrota a pravdivost je uvnitř tebe. Zadruhé, když procházíš životem, musíš se občas nechat naostřit. Zatřetí, musíš být v něčích rukou, jinak natropíš neuvěřitelnou melu. A konečně, očekává se od tebe, že zanecháš stopu.“

(James A. Feehan, Bůh ukrytý v příbězích, KNA, 2002)

Je důležité naučit se evangelium vztahovat na svůj konkrétní život a propojovat ho s ním. Na základě uvedeného textu se mohu např. ptát: Na čem stavím v životě já? Co je písmem? Co je skálou? Jaké hodnoty jsou pro mě důležité? Jaké jistoty si buduji? Mám zkušenost s tím, že se něco v mém životě zhroutilo nebo pokazilo?

Být blahoslavený znamená být šťastný. Co pro mě znamená štěstí a kde ho hledám? Kdybych vylovil/a „zlatou rybku“, co bych si přál/a? Texty Písma mohou inspirovat, povzbudit, ale i vyburcovat ke změně, nebo dokonce přinést nepochopení. Nenechme se zaskočit tím, že některým pasážím z Písma svatého hned neporozumíme, nebo že některé části v nás možná vyvolají i negativní pocity a nesouhlas.

MODLITBA

Pane, učiň mne nástrojem svého pokoje, abych přinášel lásku, kde je nenávisť, odpuštění, kde je urážka, jednotu, kde je nesvornost, víru, kde je pochybnost, naději, kde je zoufalství, radost, kde je smutek, světlo, kde je tma. Pomoz mi, abych netoužil po útěše, ale těšil, po pochopení, ale chápal, po lásce, ale miloval. Vždyť kdo dává, ten dostane, kdo odpouští, tomu se odpustí, kdo umírá, vstane k životu.

(sv. František z Assisi, 1182-1226)

Ježíšova Poslední večeře

Z PÍSMĚ SVATÉHO

Ježíšova poslední večeře (Lk 22,14-20)

Ve stanovenou hodinu zaujal Ježíš místo u stolu a apoštolové s ním. Řekl jim: „Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám říkám: Už ho nebudu jíst, dokud se nenaplní v Božím království.“ A vzal kalich, vzdal díky a řekl: „Vezměte ho a rozdělte mezi sebe. Neboť vám říkám: od této chvíle už nikdy nebudu

pít z plodu révy, dokud nepřijde Boží království.“ Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy: „To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!“ Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“

Ježíš umývá učedníkům nohy (Jan 13,1-15)

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci.

A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti. [...] Proto vstal od večeře, odložil svrchní šaty a uvázal si kolem pasu lněnou zástěru. Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat jim je zástěrou, kterou měl uvázanou kolem pasu. Tak přišel k Simonu Petrovi. Ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět; pochopíš to však později.“ Petr mu řekl: „Nohy mi umývat nebudeš! Nikdy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže

tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Šimon Petr mu řekl: „Pane, tak mi umyj nejen nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu odpověděl: „Kdo se vykoupal, potřebuje si umýt jen nohy, a je čistý celý. I vy jste čisti, ale ne všichni.“ Věděl totiž, kdo ho zradí; proto řekl: „Ne všichni jste čisti.“ Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Místrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy.“

Poslední večeře je označení pro večeři, kterou Ježíš slavil s dvanácti apoštoly před svou smrtí. Bylo to poslední společné jídlo Ježíše s jeho učedníky, než odešel do Getsemanské zahrady, kde byl zatčen. Jestli se jednalo o sederovou (pesachovou) večeři, s jistotou nevíme. Právě touto večeří začínají židovské svátky pesach, kdy si Židé připomínají odchod z egyptského otroctví. Večeře má svůj přesně stanovený postup, texty i podávané jídlo. Přípravuje se také beránek na připomínku události, kdy krví beránka byly označeny domy Izraelitů v Egyptě a lidé v těchto příbytcích byli uchráněni před smrtí. Ježíš na tuto večeři se svými učedníky navázal, dal jí však nový rozměr. Sám se totiž stává tím Beránkem, jehož krev zachrání lidstvo z otroctví hříchu a moci smrti. Při každé mši sv. kněz cituje slova Jana Křtitele vztahující

se na Ježíše: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“ (Jan 1,29) Křesťanské Velikonoce jsou s židovským svátkem Pesach historicky i tematicky propojeny.

Ježíš věděl, že se blíží konec jeho pozemského života. Aby byl s těmi, kteří v něho uvěří, ustanovil během Poslední večeře svátost eucharistie, ve které zůstává tajemným způsobem přítomný. Vzal chléb a dal jej učedníkům se slovy: „Toto je moje tělo“. Podobně vzal kalich s vínem a řekl: „Toto je moje krev“. Ježíš se tedy dává v chlebě a víně, a to nejen učedníkům při Poslední večeři, ale každému, kdo ho přijímá při slavení mše svaté. Každá mše svátá je oslavou velikonočních tajemství. Během Poslední večeře Ježíš při proměňování chleba a vína řekl: „To konejte na mou památku.“ Nejednalo se tak o jednorázovou událost. Při každé mši svaté se zpřítomňují Je-

žíšova slova, kdy se dává lidem pod způsoby chleba a vína.

Mše svatá je také společenství u stolu – společenství s Bohem, ale i s druhými lidmi. Věřící se scházejí kolem oltáře a uprostřed nich je Kristus. Právě společné slavení eucharistie tyto vztahy prohlubuje.

Při slavení eucharistie se nepřítomňuje pouze Poslední večeře, ale také Ježíšova oběť na kříži.

Během Poslední večeře Ježíš umyl svým učedníkům nohy a ukázal,

jak je důležité sloužit druhým. Je logické, že Ježíš spojil dohromady události mytí nohou a ustanovení eucharistie, protože tak ukázal, že eucharistie je spojena s láskou a se službou bližním.

Ježíšova Poslední večeře se připomíná během liturgického roku speciálně na Zelený čtvrtek. V tento den si také při dopolední mši svaté zvané missa chrismatis připomínáme ustanovení svátosti kněžství.

Při Poslední večeři Ježíš ustanovuje svátost eucharistie. Katolíci věří, že je v ní Ježíš skutečně a tajemně přítomen – zůstává tak s námi i nadále výjimečným způsobem pod podobou chleba a vína.

Slavení eucharistie je něco tak velkého a pro náš život důležitého, že všichni katolíci se mají účastnit nedělní bohoslužby, při které se setkáváme s Ježíšem, pokud jim v tom nebrání vážné důvody.

Slovem eucharistie se označuje jak mše svatá, tak v užším smyslu proměněná hostie (slovo eucharistie znamená v překladu „díku-vzdání“; slovo hostie „oběť“). Eucharistie se uchovává v kostele ve zdobené skřínce, které říkáme svatostánek. V jeho blízkosti svítí tzv. věčné světlo, které upozorňuje na Boží přítomnost v kostele. Někdy se eucharistie vkládá do krásně zdobené monstrance, zvláště při adoraci. Při adoraci uctíváme a klaníme se Ježíši, který je zde přítomný.

Bůh se dává člověku jako zranitelný a jemu blízký. Dává se v nejobyčejnější potravíně – v chlebu, který je možné při zlé vůli zničit a zneuctít. Podobně Ježíš přichází na svět jako malé a slabé dítě narozené na nevýznamném místě.

HLAS CÍRKVE

Milovat je dát všechno a dát sám sebe, nejen půjčit.

(sv. Terezie z Lisieux, 1873-1897)

K ZAMYŠLENÍ

Kultura stolování

Kultura stolování se mezi národy liší. Někteří lidé jsou velcí gurmáni, jiní zhltnou sendvič v rychlém stravování. Je ale jasné, že jídlo není jen otázkou našeho těla, ale je to i kulturní událost. Vyjadřujeme jím radost, přátelství, jídlo patří ke každé oslavě. Mnohdy ale nebývá na společné rodinné stolování čas a ke stolu zasedáme často ve spěchu, jen abychom se nasýtli. V Ježíšově době mělo jídlo a pití nezastupitelnou úlohu při náboženských oslavách. Jídalo se obvykle na lehátku. Také společné jídlo mělo mnohem hlubší význam než dnes u nás. Kdo pozval

hosta ke společnému stolování, říkal tím: Patříš k nám, k naší rodině. Proto Ježíšovo chování tak často pohoršuje zákoníky, když jí a pije s celníky a hříšníky. Dává jim tím totiž najevo, že se s nimi ztotožňuje. Dokonce i Zákon to zakazoval: S bezbožníky není dovoleno jíst za jedním stolem. Není tedy divu, že to Ježíšovy učedníky zneklidňovalo a ptali se, jakým právem Ježíš zákon porušuje.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tys za nás obětoval své tělo a krev a ve svátosti oltářní zůstáváš mezi námi; dej, ať se s tebou v této svátosti setkáváme vždy s takovou úctou, aby se na nás trvale projevovaly účinky vykoupění. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

(z liturgie)

Co pro mě znamená společenství u stolu a společné jídlo s rodinou a přáteli?

Petr zpočátku nechtěl, aby mu Ježíš umyl nohy. Umývat nohy byla podřadná práce otroků. Proto tento čin přišel Petrovi nevhodný a nechápal ho. Jsou v mém životě nějaké oblasti, do kterých se bojím vpustit Ježíše, protože si myslím, že se to nehodí, nebo protože jednoduše nechci?

Ježíšova oběť na kříži

Z PÍSMÁ SVATÉHO

Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (Jan 3,16)

Skrze Adama smrt, skrze Krista život (Řím 5,12-21)

Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. [...] Přesto smrt uplatňovala svou moc od Adama do Mojžíše i nad lidmi, kteří se neprohřešili nějakým podobným přestoupením jako Adam. Tento Adam je protějškem toho, který měl přijít. Ale s Božím darem není tomu tak, jako to bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista. [...] Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými. K tomu pak přistoupl Zákona, ale hřích to jen rozmnožilo. Kde se však rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko štedřejší ukázala milost. Jako hřích projevoval svou vládu tím, že působil smrt, tak zase milost začala uplatňovat svou moc tím, že dávala ospravedlnění, které vede k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

•••

První lidé se rozhodli postavit proti Bohu a udělali první hřích. Člověk ztratil svou původní čistotu a na svět přišla smrt a bolest. Křest smývá prvotní hřích, ale lidská přirozenost zůstává narušena (to se projevuje např. ve sklonech ke špatným věcem, v neschopnosti rozeznat dobro od zla, ve slabé vůli).

•••

Pašije (z lat. passio = utrpení, umučení) jsou biblická vyprávění o Ježíšově utrpení a smrti. Najdeme je u všech evangelistů. Při bohoslužbách se čtou nebo zpívají na Květnou neděli a na Velký pátek.

Ve Starém zákoně nalezneme mnoho předobrazů Ježíše Krista. Také proroci předpovídali příchod Mesiáše a připravovali na něj izraelský lid. Zde je text od proroka Izaiáše, který se vztahuje na Mesiáše (Iz 53,4-7): *Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro*

naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel.

Symbolem křesťanů se stal kříž, protože na něm zemřel Ježíš Kristus. Kříž se stal znamením nejen Kristovy smrti, ale také života, vítězství a naší záchrany.

Samotné jméno Ježíš znamená „Bůh je spása“, „Bůh zachraňuje“. V Ježíši se Bůh stal člověkem, zemřel za nás (za naše hříchy), obnovil náš vztah s Bohem a otevřel nám cestu do nebe. Celý Kristův život je tajemstvím vykoupení a je potřeba jej vnímat jako celek.

Ježíš nebyl všemi lidmi pochopen. Ježíš byl odveden před veleradu,

Ježíš zemřel za úplně každého člověka, aby „žádný nezahynul, ale měl život věčný“.

Co pro mě tato slova znamenají? Jak jsem na tom s láskou k druhým lidem já?

Petr, když zradil Ježíše, se hořce rozplakal, a Ježíš mu odpustil. Věřím, že i mně může Ježíš odpustit každý hřích a nedostatek lásky, pokud o to stojím?

kteřá Ježíše soudila. Mezitím apoštol Petr Ježíše třikrát zapřel, přesně tak, jak mu Ježíš předpověděl.

V Ježíšově době bylo Judsko pod nadvládou Římanů, proto velerada nemohla vynést rozsudek smrti sama a Ježíš byl poslán za římským mistodržitelem Ponciem Pilátem. Pilát nenacházel na Ježíšovi vinu, ale bál se lidu, který žádal Ježíšovu smrt. Dal tedy Ježíše zbičovat a vydal ho k ukřižování (ukřižování byl římský způsob trestu). Ježíšova cesta na smrt vedla centrem Jeruzaléma až za hradby na místo zvané Golgota (Kalvárie). Zde byl přibit na kříž, na kterém byla připevněna tabulka „Ježíš Nazaretský, král židovský“ (zkratka INRI). Současně s ním by-

li ukřižováni dva zločinci. Ve tři hodiny odpoledne zemřel. Potom si Josef z Arimatie, člen velerady, vyžádal na Pilátovi Ježíšovo mrtvé tělo, zavinul ho do plátna a uložil do své hrobky ve skále, kterou zavalil velikým kamenem.

Na Židy nelze svalovat kolektivní vinu za Ježíšovu smrt, jak se to někdy v dějinách dělo. Podílí se na ní všichni lidé, kteří zhřešili.

Ježíšovo utrpení a smrt si připomínáme zvláště na Velký pátek. S velikou vděčností v tu dobu uctíváme kříž. Na Bílou sobotu si zase připomínáme to, že Ježíšovo tělo leželo v hrobě. Události spojené s odsouzením a ukřižováním Ježíše Krista zobrazuje křížová cesta.

Hřích přinesl na svět smrt, ale Bůh má tak rád každého člověka, že chce každého zachránit pro věčný život. Proto Ježíš, sám nevinný, vzal na sebe naše hříchy a zemřel za nás. Kříž, kdysi nástroj nejpotupnější smrti, se najednou stává ukazatelem Boží lásky ke každému člověku. Připomíná nám nejen Kristovu smrt, ale i vzkříšení a to, že utrpení a smrt nemá poslední slovo.

Ježíš nám říká: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.“ (Jan 15,12) Pod křížem se můžeme učit, jak moc jsme zváni milovat a odpouštět také my.

HLAS CÍRKVE

Ježíš svobodně nabídl svůj život jako smírnou oběť za naše hříchy. [...] Kristova velikonoční oběť vykupuje všechny lidi jedinečným, dokonalým a definitivním způsobem a znovu je uvádí do společenství s Bohem.

(Katechismus katolické církve)

Pohlédneš-li na kříž, pochopíš velikost jeho lásky.

(sv. Matka Tereza z Kalkaty, 1910–1997)

K ZAMYŠLENÍ

Sedm Ježíšových slov na kříži

Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? (Mk 15,34)

Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí. (Lk 23,34)

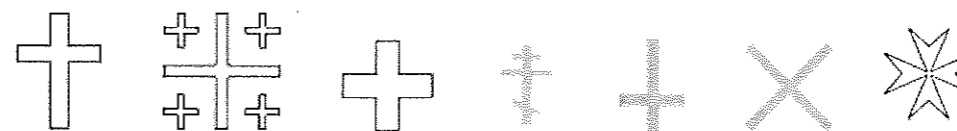
Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji. (Lk 23,43)

Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha! (Lk 23,46)

Ženo, to je tvůj syn. To je tvá matka. (Jan 19,26-27)

Žízním. (Jan 19,28)
Dokonáno je. (Jan 19,30)

Na obrázku jsou zachyceny různé typy křížů. Zkuste propojit název s obrázkem.

pravoslavný

svatopetrský

ondřejský

latinský

řecký

maltézský

jeruzalémský

MODLITBA

Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko jsi od mých proseb, od mého hlasitého nářku.

Bože můj, volám ve dne – a neslyšíš, v noci – a nevšímáš si mě. [...] V tebe doufali naši otcové, doufali a zachránili je. K tobě volali a byli vysvobozeni, v tebe doufali a nebyli zklamáni.

(Žl 22)

Pozn.: Ježíš citoval na kříži začátek tohoto žalmu.

Na téma Kristovy vykupitelské smrti složil oratorium rakouský hudební skladatel Joseph Haydn pod názvem Sedm slov Vykupitelových na kříži.

Co pro mě znamená slovo oběť? Jak spolu láska a oběť souvisejí? Jsem ochotný/á také něco obětovat? Pro koho?

Ježíš Kristus vstal z mrtvých!

Z PÍSMÁ SVATÉHO

O vzkříšení mrtvých (1 Kor 15,3-14)

Vyučil jsem vás především v tom, co jsem sám přijal, že Kristus umřel ve shodě s Písmem za naše hříchy; že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne ve shodě s Písmem; že se ukázal Petrovi a potom Dvanácti. Pak

se zjevil více než pěti stům bratřím najednou – většina z nich dosud žije, někteří však už zesnuli.[...] A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je vaše víra.

Zpráva o zmrtvýchvstání (Lk 24,1-12)

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly ženy ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu. Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne

vstát.“ Vzpomněly si na ta jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti učedníkům a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, matka Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim. Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhy plátna. Vrátil se celý udiven nad tím, co se stalo.

• • •

Událost vzkříšení se vymyká každodenní lidské zkušenosti. Samotný její průběh není nikde v evangeliích popsán. Jak jsou zprávy o vzkříšení a popis objevení prázdného hrobu zaznamenány u Matouše, Marka, Lukáše a Jana (Mt 28,1-28; Mk 16,1-13; Lk 24,1-12; Jan 20,1-18)?

Kristus se setkává s apoštolý (srov. Jan 20,19-29)

Vypravěč: Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny.

Ježíš: Pokoj vám!

Vypravěč: Potom jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl:

Ježíš: Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás. Přijměte Ducha Svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpustěny, komu je neodpustíte, tomu odpustěny nejsou.

Vypravěč: Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali:

Učedníci: Viděli jsme Pána!

Tomáš: Dokud neuvidím na jeho ruku jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím!
Vypravěč: Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi a opět se ocitl mezi nimi.

Ježíš: Pokoj vám!

Vypravěč: Potom vyzval Tomáše:

Ježíš: Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.

Tomáš: Pán můj a Bůh můj!

Ježíš: Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili!

Smrt ukončila pozemský život Ježíše. Po Ježíšově smrti zažívali učedníci strach, zklamání a obrovský smutek. Jejich vůdce zemřel, zdálo se, že všechno ztroskotalo. Teprve

setkání se zmrtvýchvstalým Ježíšem je osvobodilo od strachu a naplnilo vírou. Učedníci se mohli zmrtvýchvstalého Ježíše dotýkat, mluvit s ním, a dokonce s ním i jíst. Ježíš

se postupně zjevil více než pěti stům lidem, s mnohými také rozmlouval. Jeho tělo však bylo jiné, nese stopy utrpení a není omezeno prostorem ani časem, vzkříšením se tedy nevrátil do běžného pozemského života. Mimořádná blízkost vzkříšeného Ježíše s jeho učedníky trvala čtyřicet dnů, potom Ježíš s celým svým lidstvem vstoupil do nebe do Boží slávy (Nanebevstoupení Páně). Učedníkům ale slíbil, že nezůstanou sami a že jim brzy pošle Ducha Svatého.

Křesťané vyznávají svoji víru ve

vzkříšení mrtvých a život věčný. Jako Ježíš vstal z mrtvých, tak i my budeme jednou vzkříšeni a budeme žít věčným životem. Pokud by Kristus nevstal z mrtvých a nebyl živý, byla by zbytečná i naše víra. Neexistovalo by ani odpuštění našich hříchů, a tím ani naděje na věčný život (srov. 1 Kor 15).

Ježíšovo vzkříšení oslavujeme nejen o Velikonocích (veliká noc), ale také každou neděli, která je dnem vzkříšeného Pána. Je to výjimečný den a má mít slavnostní charakter.

Ježíšovo zmrtvýchvstání je základem křesťanské víry. Ježíš zlomil moc, kterou nad námi měla smrt. Jestliže totiž Ježíš vstal z mrtvých, pak také my budeme vzkříšeni k věčnému životu. Můžeme mít naději, že smrti nic nekončí. Bůh je Bohem živých, ne mrtvých.

Ježíš po svém nanebevstoupení není už viditelně přítomen na zemi, ale věříme, že nás neopustil a je s námi i nadále. Říká: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ (Mt 28,20)

HLAS CÍRKVE

“ Kristovo vzkříšení zvěstujeme, když jeho světlo prozařuje temné chvíle našeho života a můžeme jej sdílet s ostatními; když se dovedeme smát s tím, kdo se směje, a plakat s tím, kdo pláče; když jdeme spolu s tím, kdo je zarmoucen, a hrozí mu zoufalství; když vyprávíme svoji zkušenost víry tomu, kdo hledá smysl života a štěstí. Svým postojem, svým svědectvím, svým životem říkáme: Ježíš vstal z mrtvých!

(papež František)

K ZAMYŠLENÍ

Otázka pro Ježíše

Ježíš se po svém zmrtvýchvstání ještě nějakou dobu setkával s učedníky. Na břehu Genezaretského jezera se Ježíš apoštola Petra třikrát zeptal, zda ho miluje. Potom mu svěřuje péči o církev.

V jednom rozhovoru položili kardinálu Martinimu (1927-2012) otázku, na co by se Ježíše zeptal, kdyby měl tu možnost. Martini odpověděl: „Zeptal bych se ho, zda mě má rád, přestože jsem tak slabý a dopustil se tolika chyb; sice to vím, ale vzdor tomu bych od něho ještě jednou chtěl slyšet, že mě má rád.“

(Carlo Maria Martini, Georg Sporschill, Hovory v Jeruzalémě, KNA, 2013)

Víra jako síla

Myslím tedy, že víra v Ježíše Krista jako zachránce neznamená, že nás během našeho života nepostihne nic špatného. Není to kouzlo nebo nějaký trik, který nám pomůže vyhnout se všemu, co by mohlo náš život ničit. Není to protekce u Boha, který nedopustí, aby na nás dolehla zkáza nebo bolest. Spíše to je vnitřní síla, která nám dovolí nezastavit se v tichu Bílé soboty, v lidské nicotě. Je to naše velmi křehké „snad“, které nám dá odvahu udělat další krok, i když o jeho smyslu velmi pochybujeme. Víra je síla, která nás drží i v těch nejtemnějších úsecích naší cesty, abychom to přece jen zkusili a posunuli se dál, kde už snad začne vycházet světlo nedělního rána.

(Josef Prokeš, Pán se stará, Portál, 2019)

MODLITBA

Bože, tvůj jednorozený Syn slavně přemohl smrt a otevřel nám nebe; prosíme, ať ve světle jeho vzkříšení vstaneme k novému životu, a obnov nás svým Duchem, abychom směřovali k tobě do nebeské slávy.
(z liturgie)

Na co bych se zeptala/a Ježíše já?

Proč měli apoštolové po Ježíšově smrti strach a ukryvali se? Ježíš po svém vzkříšení několikrát učedníkům říká „Pokoj vám“. Tato slova Kristus touží říct také každému z nás. Chce nám dodat odvahu a naplnit nás svým pokojem ve chvílích úzkosti a strachu. Jak je vidět, ani zavřené dveře pro něho nejsou překážkou, aby se k nám lidem dostal.

Očísľujte události tak, jak šly podle Bible za sebou.

Jidášova zrada

Tehdy jeden z Dvanácti – Jidáš Iškariotský – odešel k velekněžím a zeptal se jich: „Co mi dáte, když vám ho zradím?“

Oni s ním smluvili třicet stříbrných. Od té chvíle hledal vhodnou příležitost, aby ho zradil.

Ježíšovo ukřižování

Když vycházeli, potkali jednoho člověka z Kyrény, jmenoval se Simon. Toho přinutili, aby mu nesl kříž. Když došli na místo zvané Golgota, což znamená „Lebka“, dali mu pít víno smíchané se žlučí. Okusil, ale pít nechtěl. Přibíli ho na kříž

a rozdělili si jeho šaty losováním. Potom si tam sedli a hlídali ho. Nad hlavu mu připevnili nápis s udáním jeho provinění: „To je Ježíš, židovský král.“ Zároveň s ním byli ukřižováni dva zločinci, jeden po pravici, druhý po levici.

Ježíšův slavný vjezd do Jeruzaléma

Privedli oslící a oslátka, prostřeli na oslátka své pláště a on se na pláště posadil. Veliké množství lidu pak prostřelo své pláště na cestu, jiní sekali ze stromů ratolesti a stlali je

na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosana synu Davida! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Hosana na výsostech!“

Ježíš se modlí v Getsemanské zahradě

Potom s nimi šel Ježíš na venkovský dvorec zvaný Getsemany a řekl učedníkům: „Poseďte tady, zatímco se půjdu tamhle pomodlit.“ Petra a dva Zebedeovy syny vzal s sebou. Pak se ho zmocnil smutek a úzkost. Řekl jim: „Má duše je smutná až k smrti, zůstaňte zde a bděte se mnou!“ Trochu poodešel, padl tváří k zemi a modlil se: „Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ [...] Vrátil se a našel učedníky, jak spí, protože se jim únavou zavíraly oči. [...] Už je tady ta hodina: teď bude Syn člověka

vydán do rukou hříšníků. Vstaňte, půjdeme! Hle, už je tady můj zrádce.“ Když ještě mluvil, přišel Jidáš, jeden ze Dvanácti, a s ním velký houf s meči a kyji, jak je poslali velekněží a starší lidu. Jeho zrádce s nimi smluvil znamení: „Koho políbím, ten to je; toho se chopte.“

A hned přistoupil k Ježíšovi a řekl: „Buď zdrav, Mistře!“ a políbil ho. Ježíš mu odpověděl: „Příteli, učin jen, k čemu jsi přišel.“ Lidé z houfu přistoupili, vztáhli ruce na Ježíše a zmocnili se ho.

Ježíš ustanovuje Eucharistii

Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával ho svým učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte. To je mé tělo.“ Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a řekl: „Pijte

z něho všichni. Neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za všechny na odpuštění hříchů.“

Petr zapírá Ježíše Krista

Petr mezitím seděl venku na dvoře. Tu k němu přistoupila jedna služka a tvrdila: „Tys byl také s tím Galilejcem Ježíšem.“ Ale on to přede všemi zapřel: „Nevím, co povídáš.“ Když odešel k chodbě u brány, uviděla ho jiná služka a řekla těm, kdo tam byli: „Tady ten byl s tím nazaretským Ježíšem.“ Ale zase to zapřel, a to pod přísahou: „Toho člověka vůbec neznám!“ Za chvíli

přistoupili ti, kdo tam stáli, a řekli Petrovi: „Opravdu, i ty k nim patříš. Vždyť už tvé nářečí tě prozrazuje.“ Tu se začal zaklínat a zapřísahat: „Neznám toho člověka!“ Hned nato zakokrhá kohout a Petr si vzpomněl na slova, která Ježíš řekl: „Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ A vyšel ven a hořce se rozplakal.

Římský setník

Když setník a jeho lidé, kteří měli u Ježíše stráž, viděli to zemětřesení a všechno, co se dělo, hrozně se polekali a říkali: „To byl opravdu syn Boží!“

Zpovzdáli tam přihlíželo i mnoho žen: byly to ty, které následovaly Ježíše už z Galileje a sloužily mu.

Ježíš je souzen

Ti, kdo se Ježíše zmocnili, vedli ho k veleknězi Kaifášovi, kde se shromáždili učitelé Zákona a starší. Petr šel zpovzdáli za ním až k veleknězovu dvoru. Vešel dovnitř a sedl si k služebníkům, aby viděl, jak to skončí. Velekněží a celá velerada hledali proti Ježíšovi živé svědectví, aby ho mohli odsoudit na smrt, ale nenašli, třebaže se dostavilo mnoho falešných svědků. Nakonec přišli dva a řekli: „On prohlásil: Mohu zbořit Boží chrám a ve třech dnech ho zase vystavět.“ Velekněz povstal a zeptal se ho: „Nic neodpovídáš na

to, co tito lidé proti tobě vypovídají?“ Ježíš však mlčel. Tu mu velekněz řekl: „Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, syn Boží!“ Ježíš mu odpověděl: „Tys to řekl. Ale říkám vám: Od této chvíle uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích.“ Tu roztrhl velekněz své roucho a řekl: „Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědky? Právě jste sami slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?“ Odpověděli: „Hoden je smrti.“

Ježíš umírá na kříži

Od dvanácti hodin nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne. Kolem tří hodin zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lema sabachthani?“ to znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Když to uslyšeli někteří z těch, kdo tam stáli, říkali: „On volá Eliáše!“ Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nastrčil ji na rákosovou hůl a chtěl

mu dát pít. Ostatní však říkali: „Počkej, chceme vidět, zdali ho přijde Eliáš zachránit.“ Ježíš však znovu vykřikl mocným hlasem a skončil. Vtom se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů, země se zatřásla, skály se rozpukly, hroby se otevřely a mnoho těl zesnulých svatých bylo vzkříšeno.

Ježíš je uložen do hrobu

Když nastal večer, přišel bohatý člověk pocházející z Arimatie, jmenoval se Josef. I on byl Ježíšovým učedníkem. Došel k Pilátovi a žádal o Ježíšovo tělo. Pilát poručil, aby mu ho vydali. Josef vzal tělo, zavinul

ho do čistého lněného plátna a uložil ho do své nové hrobky, kterou si dal vytesat ve skále. Před vchod do hrobky přivalil velký kámen a odešel.

Ježíš před Pilátem

Ježíš pak byl předveden před vladaře. Vladař se ho zeptal: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš odpověděl: „Ty to říkáš.“ Na žaloby velekněží a starších neodpověděl nic. Tu mu řekl Pilát: „Neslyšíš, co všechno proti tobě vypovídají?“ Ale Ježíš mu neodpověděl ani na jednu otázku, takže se vladař velmi divil. Bylo zvykem, že o svátcích vladař propouštěl lidu jednoho vězně, kterého chtěli. Právě tehdy měli pověstného vězně, jmenoval se Barabáš. [...] Vladař se jich zeptal: „Kterého vám z těchto dvou mám propustit?“ Začali volat: „Barabáše!“ Pilát jim řekl: „Co tedy mám udělat s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Na kříž s ním!“ On však namítl: „Ale co udělal špatného?“ Oni však křičeli ještě víc: „Na kříž s ním!“

Pilát viděl, že tím ničeho nedosáhl, ba naopak, že bouře stále vzrůstá. Dal si tedy přinést vodu, před očima lidu si umyl ruce a řekl: „Nemám vinu na krvi tohoto člověka. To je vaše věc.“ [...] Tu jim propustil Barabáše, Ježíše pak dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. Vladařovi vojáci vzali Ježíše do vládní budovy a svolali k němu celou četou. Svlékli ho, přehodili mu nachově rudý plášť, upletli korunu z trní, vsadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu dali rákosovou hůl, klekali před ním a posmívali se mu: „Buď zdrav, židovský králi!“ Plivali na něj, brali mu hůl a bili ho po hlavě. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť, oblékli mu zase jeho šaty a odvedli ho, aby ho ukřižovali.

Vznik církve a hlásání evangelia

Z PÍSMĀ SVATÉHO

Povolání prvních učedníků (Mk 1,16-20)

Když šel Ježíš podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí!“ Ihned nechali sítě a následovali ho. Když

popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují sítě; a hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním.

Petrovo vyznání (Mt 16,13-19)

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Rekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone,

synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“

Seslání Ducha Svatého (Sk 2,1-4)

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přičene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se

a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali.

Slovo apoštol znamená „ten, kdo je poslán“. Ježíš si vybral apoštoly, aby šířili jeho učení a naději pro všechny lidi. Jejich posláním bude hlásat evangelium celému světu, udělovat svátosti a uzdravovat.

Okolo Ježíše se postupně scházelo mnoho učedníků. Přibližně po tři roky s ním chodili, slyšeli, co říká, a viděli, jak jedná. Byli v Ježíšově blízkosti a učili se od něho, aby potom jednou mohli vyučovat druhé. Ježíš určil dvanáct mužů, aby ho blíže následovali. Byli to: Šimon Petr, Ondřej, Zebedeovi synové Jan a Jakub (Jakub Starší), Matouš, Filip, Bartoloměj, Tomáš, Jakub (Jakub Mladší, syn Alfeův), Šimon, Juda Tadeáš a Jidáš. Z těchto učedníků si Ježíš vybral tři nejbližší – Petra, Jakuba Staršího a Jana. Ti byli s Ježíšem např. při jeho proměnění na hoře Tábora a modlili se s ním také v Getsemanech. Do čela všech postavil Šimona, kterému dal nové jméno Petr (tzn. skála). Ježíš si nevybral učené a vážené lidi, ale naopak prosté, obyčejné a nevzdělané. Byli mezi nimi např. rybáři nebo cel-

ník (tehdy velmi pochybná a neoblíbená profese). Místo Jidáše, který Ježíše zradil a spáchal sebevraždu, byl ostatními apoštoly losem vybrán Matěj. Na dvanácti apoštolech Ježíš založil církev – tyto mužové předali svůj úřad biskupům, a ti zase dalším biskupům. Říká se tomu apoštolská posloupnost.

Apoštolem je nazýván také Pavel z Tarsu, který se sice s Ježíšem přímo nepotkal, ale na cestě do Damašku zažil tajemné setkání se zmrtvýchvstalým Ježíšem, což v něm vyvolalo naprostou konverzi života a z pronásledovatele křesťanů se stává jeden z nejhorlivějších šířitelů Ježíšovy zvěsti. Právem mu náleží titul apoštol národů.

Misijní poslání je s činností církve neoddelitelně a od prvopočátku spojeno. Ježíš říká učedníkům: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu!“ (Mk 16,15) Apoštolové zakládají místní církve v Římské říši i mimo ni a prostřednictvím dopisů s nimi udržují kontakt. Evangelium je hlásáno nejprve židům, později i po-

hanům. Krátce po Ježíšově smrti začínají ale vlny pronásledování křesťanů – od židovských představitelů i římských vladařů. Prvním mučedníkem se stává jáhen Štěpán. Křesťané odmítají uctívat císaře jako bohy a císařové cítí ohrožení jednoty říše. Řím se stává centrem času významným centrem křesťanství. Za císaře Nerona zde umírají mučednickou smrtí apoštolové Petr a Pavel. Nad hrobem sv. Petra postupně vyroste jedna z největších bazilik na světě.

Jak je možná taková proměna učedníků? Vždyť po Ježíšově smrti se strachem rozutekli a nyní jsou schopni pro šíření víry položit i životy. Ježíš slíbil učedníkům před svým nanebevstoupením pomoc – dar Ducha Svatého. Ten na ně sestoupil po modlitbách o Letnicích, desátý den po Ježíšově nanebevstoupení. Dostali sílu hlásat evangelium a definitivně tak začíná působení církve. Duch Svatý je s církví i dnes, vede ji a učí. Církve se nezrodila v lidské hlavě, ale přál si ji sám Ježíš.

Každý křesťan má být apoštolem a šířit radostnou Boží zvěst. Můžeme být Ježíšovými svědky v každodenním životě – nejen slovy, ale především činy. Apoštolové nemuseli být výjimeční lidé, ale s Boží pomocí dokázali obrovské věci.

HLAS CÍRKVE

Krev mučedníků je semenem nových křesťanů.

(Tertulián, 160- 220)

K ZAMYŠLENÍ

Setkání Ježíše s apoštoly

S velkou dávkou fantazie si můžeme představit, jak mohlo vypadat setkání Ježíše s apoštoly Šimonem a Ondřejem z pohledu staré pradleny. Z kopce nad pobřežím, kde stará pradlena často sedávala při západu slunce, viděla, jak oba bratři nehybně sedí na písku, bradu mezi koleny, hledí si vzájemně do očí a soustředěně si o něčem povídají. Brzy se v zorném úhlu ženy objevil pod kopcem další muž – cizinec. Nebylo na něm nic neobyčejného. Doprovázelo ho ještě asi půl tuctu dalších mužů, z nichž jednoho nebo dva poznala. Mladší bratr vstal, aby pozdravil cizince, a přitom k němu přivedl svého staršího bratra a představil je. Stařeně se zdálo, že rybář stojí jako přibitý. Nehnul ani brvou a hleděl upřeně na cizince, který k němu promlouval. Za několik minut se cizinec vydal se svými průvodci po břehu nazpět. Oba bratři šli za nimi, nejdříve pomalu

a váhavě, potom zrychlili a přidali se k ostatním. Později viděla stařena oba bratry jen zřídka. Někdo jí řekl, že odešli s tím cizincem, aby putovali od města k městu kvůli nějakému „poslání“, které měl splnit.

Představte si, že jste tou pradlenou a časem zjistíte, že ten „cizinec“ na břehu jezera byl Ježíš, kterého mnozí pokládají za Mesiáše. Slyšeli jste, že byl v Jeruzalémě ukřižován a Bůh ho prý vzkřísil z mrtvých. Začnete vyprávět příhodu, které jste byli svědky na břehu jezera. Příběh zaujme a lidé si ho začnou vyprávět. Stáváte se tak jedním z prvních zvěstovatelů evangelia.

(A. E. Gilles, Lidé cesty, Portál 1993)

MODLITBA

Velepíseň na lásku

Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všechno, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdával všechno, co mám, a pro druhého do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje. Lásku je shovívavá, lásku je dobrosrdečná, nezávidí, lásku se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčíljuje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Lásku všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. Lásku nikdy nepřestává.

(sv. Pavel, 1 Kor 13,1-8)

Co mě oslovuje na Ježíši? Jaké svědectví o Ježíši vydávám já? Co jsem schopen/a opustit pro Ježíše?

Církev a její poslání

Z PÍSMĀ SVATÉHO

Rozmanité dary (1 Kor 12,4-12)

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán.

A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zas tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem

vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce. Jako⁴ tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údů těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista.

Řecký pojem ekklésia se používal pro shromáždění lidí před Bohem. Toto označení se uplatnilo i pro shromáždění učedníků kolem Ježíše, tedy pro církev. Pro lepší odlišení od židovských shromáždění se přidával termín kyriaké (ekklésia kyriaké, tj. shromáždění Páně). Mnohé jazyky výraz pro církev z tohoto sousloví převzaly (chiesa, église, iglesia, Kirche, Church, církev aj.).

V Bibli nalezneme různé obrazy církve:

- Ovčín – Kristus je dobrý pastýř svého stáda, stará se o nás a chrání nás.
- Vinice – Kristus představuje vinný kmen a my jsme jeho ratolesti.
- Toto přirovnání zdůrazňuje naši bytostnou závislost na Ježíši.
- Boží stavba – Kristus je základním kamenem této stavby a my jsme jejími živými kameny.
- Nevěsta Kristova – Kristus k sobě církev tak těsně připojil, miluje ji, stará se o ni a obětuje se pro ni jako ženich pro svou nevěstu.

Bůh si přál spasit lidi ne jednotlivě, ale ve společenství. Nejprve vyvolil izraelský národ, který se stává předobrazem nového Božího lidu – církve. Církev představuje privilegované místo spásy. Jejím členem se člověk stává vírou v Krista a křtem. Hlavou tohoto lidu je Ježíš Kristus. Věřící jsou s Kristem tak těsně spojeni, že se stávají jeho tajemným Tělem. O církvi se hovoří také jako o chrámu Ducha Svatého. V církvi totiž působí Duch Svatý, který všechny její členy

propojuje a posvěcuje.

Úkolem církve je především vést lidi k Bohu. Bůh se dělí o své štěstí s lidmi a nabízí všem podíl na jeho božském životě. Církev chce o Kristu svědčit, udělovat svátosti, pomáhat lidem objevovat smysl života, dávat naději a nabízet společenství. Ve Skutcích apoštolů (Sk 2,42) nacházíme obraz prvotní církve: „Setrvali v apoštolském učení, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách.“ Bylo to něco nového, neobvyklého a obdivovaného.

Činnost církve můžeme rozdělit do čtyř oblastí:

- 1 Leitura (slavení): mše svatá, svátosti, modlitba; ...
- 2 Martyria (svědectví): předávání víry, evangelizace, vyučování;
- 3 Diakonia (služba): sociální citění, skutky tělesného milosrdenství, charita; ...
- 4 Koinonia (společenství): budování vztahů, podpora společenství; ...

Ve „Vyznání víry“ (základních bodech křesťanské víry) najdeme podstatné rysy církve. Církev je:

1 jedna: Je dílem jednoho zakladatele Ježíše Krista, vyznává jednu víru a jeden křest. Má být také obrazem Boží Trojice, kde funguje jednota. Členové církve mají rozdílné dary a služby, proto je rozmanitá. Dohromady však tvoří jednotu.

2 svatá: Církev si nenárokují svatost díky lidské dokonalosti, ale díky Bohu. Ježíš je totiž jejím zakladatelem a její hlavou. Skrze svátosti nám Bůh v církvi dává možnost posvěcovat se a růst ke svatosti. Obrovským pokladem církve jsou také světci.

3 všeobecná (katolická): V církvi Bůh shromažďuje lidi ze všech částí světa. Církev je otevřená li-

dem různých jazyků, národů, věku a vzdělání. Svou podstatou je misio-nářská, protože má přinášet evangelium ke všem lidem.

4 apoštolská: Je založena na apoštolích, kteří svůj úřad dále předali biskupům. Její učení zůstává stále v jednotě s učením apoštolů.

Církev je společenstvím a patří do ní živí i zemřelí. Společně si pomáháme do nebe. My žijící (církev bojující) nesmíme zapomínat na duše očisťující se v očistci (církev trpící). V nebi se u Boha raduje a pomáhá nám církev vítězná (celý zástup svatých, kteří nás předešli do nebeského království a které můžeme prosit o přimluvu).

Církev je společenství, které je založené Bohem, ale i společenství více či méně chybuje lidí. Každý, kdo je členem církve, je za ni zodpovědný a má v ní svůj nenahraditelný úkol. Radosti a bolesti církve mají být radostmi a bolestmi každého věřícího.

Všechny křesťany spojuje především víra v trojjediného Boha; Krista jako Spasitele; křest, Písmo svaté a modlitba Otce náš. V průběhu dějin se důsledkem lidského selhání a řadou nedorozumění křesťané rozdělili na různé proudy a církve (pravoslavní, protestanté...) Ježíš si nepřál toto

rozdělení církve a sám se modlil za její jednotu. V listě Efesanům (Ef 4,5-6) se píše: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech.“ Úsilí o sjednocení křesťanských církví se nazývá ekumenismus.

HLAS CÍRKVE

“ Bůh nemůže být tvůj otec, pokud církev není tvoje matka. (sv. Cyprián, 210-258)

Postava Ježíše k nám přichází prostřednictvím nepřetržitého řetězce svědectví.

(papež František, Lumen fidei)

K ZAMYŠLENÍ

Po dvaceti letech

Slyšel jsem vyprávět o misionáři, který opustil misie a po dvaceti letech přijel na návštěvu. Potkal domorodce, kterého kdysi pokřtil, a chtěl zjistit, zda si něco pamatuje z přípravy. Položil mu několik otázek: V kolika osobách je Bůh? Co je to milost posvěcující? ... Ale nebožák neuměl odpovědět. Misionář byl z toho nešťasten. Přesto mu ale položil ještě jednu otázku. „Když jsi uvěřil a byl jsi pokřtěn, jak se Bůh v tvém životě projevil?“ Domorodec odpověděl: „Před tím jsem chodil ča-

sto do své chatrče opilý, a nyní to už nedělám. Měl jsem ve zvyku bít svoji ženu, dnes jí pomáhám, dřív jsem býval agresivní, dnes s tím již mám daleko menší problém.“

(Pavel Konzbul, pomocný biskup brněnský)

MODLITBA

Zdravas, Maria, milosti plná, Pán s tebou; požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého, Ježíš. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.

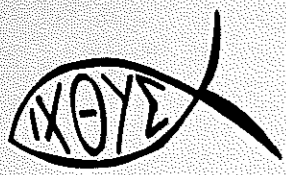

Tuto modlitbu tvoří zčásti slova, která pronesl archanděl Gabriel při zvěstování a sv. Alžběta, když ji Maria navštívila v Ain Karim.

Mění se můj životní styl současně s tím, jak poznávám Ježíše? Co by bylo jinak v mém životě, kdybych o Kristu nikdy neslyšel/a?

Jaká slova podle mě nejvíce vystihují, co to je církev a jaká je? Cítím se součástí církve? Jaké je moje místo v církvi? Mám nějaké výhrady k církvi? Hledám na ně odpovědi?

Služby v církvi

V církvi existují různé služby, každý jsme povolán k jiným úkolům.

Stav	Jaké jsou jejich hlavní úkoly?	Jak je poznáme?	
laici	Jsou nositeli všeobecného kněžství, mají šířit evangelium ve svém prostředí a všude, kde žijí (v rodině, na pracovišti, na dovolené, ...).	Křesťan by měl vynikat láskou, odvahou, skutky milosrdenství, pravdivostí, ...	
zasvěcené osoby	Následují zvláštním způsobem Ježíše prostřednictvím slibů chudoby, čistoty a poslušnosti.	Mohou mít řeholní hábit, žijí podle pravidel svého společenství.	
svěcené osoby	jáhni	Pomáhají kněžím a biskupům, hlásají Boží slovo, mohou křtít, oddávat a pohřbívat.	Nosí stolu spuštěnou z levého ramene na pravý bok nebo dalmatiku (ta má na rozdíl od kněžského ornátu rukávy).
	kněží	Pomáhají biskupovi při zvěstování evangelia a udílení svátostí, zejména předsedají slavení mše svaté a zpovídají. Kněz, který pečuje o farnost, se nazývá farář.	Klerika je černé barvy, štola visí kolem krku.
	biskupové	Mají plnost svátosti kněžství. Stojí v čele diecéze; svůj úřad vykonávají v jednotě s papežem. Přední místo mezi biskupy zaujímá papež – je v církvi nejvyšší autoritou (nástupce apoštola Petra) a pečuje o její jednotu, současně je biskupem Říma.	Biskupské symboly jsou mitra, berla (pastýřská hůl), prsten (symbol věrnosti) a kříž zvaný pektorál; jeho klerika má fialovou barvu nebo je černá s fialovým pásem. Papežská klerika má bílou barvu.

Církev má hierarchickou strukturu. Slovo hierarchie pochází z řec. hiero – posvátný a arché – počátek, původ (následně také vládnutí, moc). Hierarchické uspořádání v církvi vyjadřuje to, že pravomoc (moc) jednotlivých jejich osob pochází od Krista. V církvi je pravomoc vždy spojena se službou. Sám Kristus říká, že „nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život za všechny.“ (Mt 20,28)

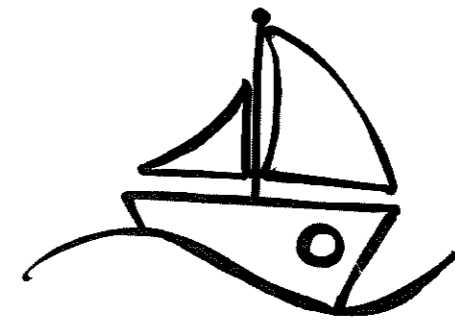
Mapa diecézí a arcidiecézí v České republice.

K ZAMYŠLENÍ

Církev jako loď

Každý si pod přirovnáním církve k lodi asi představí něco jiného. Může to být nějaký starý koráb, potápějící se loď, klidně kotvící loďka, záchranný člun, ponorka objevující neznámé hlubiny, loď, která nás veze do velkých dálek, plachetnice zmítající se nebezpečně v bouři, Obraz církve jako lodi vychází z biblického příběhu o Noemově arše. Je to výstižný obraz, který nás může vést k úvahám: Odkud kam plujeme? Je naším kapitánem Ježíš Kristus? Kdo všechno je na palubě? Je tam nějaký personál a pasažéři? Jsem na lodi také já? V jaké roli? Neteče odněkud do lodi? Za jakého počasí loď pluje?

Volba papežů na vlastní oči

„Annuntio vobis gaudium magnum: Habemus Papam!“ Tak začíná radostné sdělení z balkónu baziliky sv. Petra ve Vatikánu, že je zvolen nový papež.

Měl jsem štěstí, že jsem mohl přímo na svatopetrském náměstí zažít volbu jak Benedikta XVI., tak Františka. Poprvé jsem studoval v Římě jako bohoslovec a pak jsem se tam vrátil po osmi letech ještě na postgraduální studium. V ten den, kdy Benedikt XVI. oznámil rezignaci, jsem byl právě ve městě a přišla mi sms od kamaráda z Česka. „Slyšel jsem, že papež odstupuje, co je na tom pravdy?“ „Prosím tě, nevěř všemu, co se píše,“ odpověděl jsem mu. Za chvíli mi přišla od něj druhá zpráva: „No asi to opravdu bude pravda, už to říkají i ve zprávách.“ Takže jsem se to dozvěděl vlastně až oklikou z Česka.

Po papežově rezignaci nastal v Římě šrumec. Začaly se tam sjíždět různé televizní štáby, novináři, potom i kardinálové. Lidé sledovali všechny kroky Benedikta XVI., chtěli s ním být ještě na mši svaté, na modlitbě, dívali jsme se i na jeho odlet do Castel Gandolfa. Postupně se začala otevírat další kapitola s názvem Nový papež. Hodně se spekulovalo, kdo jím bude. I my v české papežské koleji Nepomucenum jsme měli takovou minisázkovou kancelář a tipovali jsme, koho kardinálové zvolí a jaké si pak vybere nové jméno. Ani nás pak nepřekvapilo, že se nikdo netrefil. To už ale předbílám. Předtím probíhalo

konkláve. Já jsem se na náměstí dostal vlastně náhodou. První den jsem tušil, že je nepravděpodobné, aby byl papež už zvolen, na druhý den jsem měl dopoledne školu, po škole jsem si říkal, že by bylo škoda jít domů. Hustě pršelo. Přišel jsem tam asi v pět hodin a papež byl už kolem sedmé hodiny zvolen. Než je papež zvolen, panuje na náměstí atmosféra silného očekávání. Všichni sledují, zda se neobjeví kouř ohlašující výsledek volby, lidé se modlí nebo si čtou. Když zahlédnou kouř, objeví se nejprve značné napětí, jakou má barvu. Jakmile jsme zjistili, že je bílý, dav začal neuvěřitelně jásat a objímat se, nastala velká euforie, do toho se rozezní zvony, které ještě atmosféru umocní. Lidé telefonují a rozesílají sms zprávy, aby se co nejdříve podělili o obrovskou radost. Tak jsem to prožíval i já, volal jsem hned známým a rodině, abych jim zprostředkoval radostnou atmosféru a aby také oni zaslechli ten jásot. Ještě hned nevíte, kdo bude tím papežem, ale už víte, že ho máte, že v církvi Pán stále působí a stará se o ni. To je obrovská radost.

(o. Tomáš)

MODLITBA

Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko. Neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale ode všeho nebezpečí vysvoboď nás vždycky, Panno slavná a požehnaná! Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše, u Syna nám smilování vypros, Synu svému nás doporuč, k Synu svému nás doprovod'.

Pozn.: Jedna z nejstarších mariánských modliteb, doložena je už z pol. 3. stol.